

TRONDHEIM SYMFONIORKESTER

ROMEO & JULIE

OLAVSHALLEN TORSDAG 15. NOVEMBER 2018 KL. 19.30

Dirigent
Solist

Tung-Chieh Chuang
Christoffer Sundqvist, *klarinett*

Konsertmester

Eugen Tichindeleanu

PROGRAM

W.A. Mozart
(1756–1791)

Idomeneo, ouverture

Sebastian Fagerlund
(f. 1972)

Klarinettkonsert

Entrata
Rituale - Intermezzo I
L'ombra muta - Intermezzo II (Cadenza)
Urbana

PAUSE

Sergei Prokofjev
(1891–1953)

Romeo og Julie

(Utdrag fra de tre suitene av ballettmusikken)

Montagues og Capulets *(op.64b/1)*
Scene *(op.64a/2)*
Morgendans *(op.101/2)*
Den unge Julie *(op.64b/2)*
Madrigal *(op.64a/1)*
Masker *(op.64a/5)*
Balkongscenen *(64a/6)*
Tybalts død *(op.64a/7)*
Broder Lorenzo *(op.64b/3)*
Romeo og Julie før avskjeden *(op.64b/5)*
Morgensang *(op.101/5)*
Romeo ved Julies grav *(op.64b/7)*
Julies død *(op.101/6)*

MOZART

Antikken var på moten på Mozarts tid, og operaen *Idomeneo* foregår i det gamle Hellas. Da Mozart skrev operaen i 1781 var den det første tegn på hvilken fabelaktig operakomponist han skulle bli. Det kan man blant annet høre i måten han skriver for de forskjellige karakterer; det er deres tanker og følelser, uttrykt i sang, som driver handlingen frem. Med stort kunstnerisk alvor og musikalsk fylde former han den noe bleke librettoen med en melodisk rikdom som gjør operaens roller til riktige mennesker. Mozart har vært raus med musikalske innfall. Hans enke Constanze skal ha sagt at Mozart betraktet *Idomeneo* som sitt viktigste verk, og at tiden da han skrev den var hans lykkeligste. Han håpet at verket skulle bringe ham endelig anerkjennelse som operakomponist, og kanskje en stilling ved hoffet i München der operaen ble uroppført i 1781.

Etter en stormfull ferd hjem fra Trojanerkrigen har Kretas konge Idomeneo gitt guden Poseidon det løfte at han vil ofre det første mennesket han møter som takk for en trygg havn. Skjebnen vil at den første han treffer er sønnen Idamante. Idomeneo forsøker å finne en utvei, men Poseidon er imidlertid ikke lett å overtale, og da Idomeneo løfter sverdet for å drepe sin sønn stiller trojanerinnen Ilia, kong Priamos datter som elsker Idamante, seg imellom og tilbyr seg i hans sted.

FAGERLUND

Hans verker blir spilt av orkestre over store deler av verden. Fagerlund var Composer-in-Residence (huskomponist) i Concertgebouw i Amsterdam 2016–2017. Hos ham møtes en sterk intensitet og et kraftfullt tonespråk. Markerte rytmer kontrasteres mot statiske og følelsesmessige ladede partier, sterkt slagverk mot vare klanger.

Fagerlunds *klarinettkonsert*, som skulle bli et avgjørende verk for hans utvikling som komponist, beveger seg fritt fremover, episodisk, men likevel godt integrert i helheten. Det er som om ulike musikalske epoker møtes, kolliderer, går over i hverandre, og i blant hører vi en hilsen til Gershwins klassiker *Rhapsody in Blue*.

«Klarinettkonserten ble på mange måter et banebrytende verk. Jeg innså at jeg måtte frigjøre meg fra min egen trygge krets, fra livet i det lille Finland, og søke meg bort for å komme videre. Det handlet ikke så mye å bryte med fortiden som helt enkelt å ta et skritt videre og se fremover». Fagerlund betegner klarinettkonserten som et estetisk befriende verk som fortsatt kjennes relevant: «Jeg vil ha mål og retning i det musikalske forløpet, spenning og oppløsning, og jeg har en fascinasjon for sterk rytmikk og kraftige klanger. Musikken skal uansett kjennes i mellomgulvet. Et godt verk er som best når det samtidig er en fysisk og emosjonell opplevelse». (Fra et intervju med *Hufvudstadsbladet*, februar 2016).

BBC Music Magazine skrev at Fagerlunds musikk viser «ubegrensede tekniske ressurser som står i en betydelig fantasis tjeneste». Med virtuos instrumentasjon og solid musikkforståelse skaper han musikalske dramaer der et kraftfullt uttrykk kombineres med intensitet og kommunikasjonsvilje. Siden 2013 er Sebastian Fagerlund kunstnerisk leder for kammerfestivalen RUSK i finske Jakobstad sammen med solisten Christoffer Sundqvist. *Klarinettkonserten* ble urfremført av kveldens solist på Korsholms musikkfestspill i 2006.

PROKOFJEV

Allerede i 1914 kom Prokofjev i kontakt med Sergej Djagilev og skrev et par balletter for hans ensemble Ballets Russes i Paris. Men det var en heftig internasjonal karriere som en forrykende klaversolist med egne verker som brakte hans navn på alles lepper. Samtidens inntrykk av en utemmet tiger ved klaveret som bare tørster etter virtuositet og briljante passasjer trakk publikum til konsertsalene. Etter år i utlendighet ville han hjem, og havnet umiddelbart midt i den stalinistiske kulturlobotomien.

I 1935 fikk han en bestilling fra Bolsjoj-teatret i Moskva på en ballettversjon av Shakespeares drama fra middelalderens Verona om *Romeo og Julie* og deres lidelsesfulle kjærlighetsmøte. *Romeo og Julie* er blitt noe av det beste ballettverdenen har å by på. Det fargerike partituret med mer enn to timer musikk favner alle følelsene i kjærlighetsdramaet; ungdommens energi, gleden, hodeløse handlinger og sorgen over å miste. Prokofjev arrangerte raskt to suiter fra partituret (opus 64 a og b) til konsertbruk, og en tredje kom i 1946 (opus 101). Hver av suitene inneholder alle de viktige delene av ballettmusikken, men i en rekkefølge som er diktet av dekorative og musikalske kontrastvirkninger og som derfor ikke følger historiens (Shakespeares) handling slavisk. Her hører vi hvordan komponisten tegner dramaets personer med stor treffsikkerhet.

Sin vane tro komponerte Prokofjev meget raskt, og etter en arbeidsøkt ved Bolsjoj-teatrets sommersted i Polenovo, mottok teatret balletten. Der mente de at den var umulig å danse, og hevet kontrakten. Balletten fikk etter mye om og men sin endelige premiere i 1938 i Brno i daværende Tsjekkoslovakia. Først i 1940 ble balletten oppført i komponistens hjemland, ved Kirov-teatret i Leningrad med den store prima ballerina Galina Ulanova i rollen som Julie. For at hun skulle akseptere rollen måtte Prokofjev endre noe på de intrikate rytmene i hennes parti. Publikum elsket balletten fra første dag, og Ulanova ble etter hvert overbevist: «Hvis jeg skulle danse denne rollen til annen musikk enn Prokofjevs, ville jeg ikke kunne tolke den i det hele tatt».

Musikkens oppfinnsomhet og uttrykkskraft har gjort verket til en av de mest populære helaftens balletter. Den er skrevet helt i den symfoniske ballettradisjonen vi kjenner fra Tsjaikovskij med sin sterke og fargerike kombinasjon av lyrikk og dramatik og sine klart definerte personskildringer. Skjeve aksenter blander seg med Prokofjevs melodiske talent som når himmelske høyder i Balkongscenen. Og så er det orkestreringen da, som er gjort med Prokofjevs særlige øre for harmoniseringer og en enestående evne til å finne nye og originale kombinasjoner av de egentlig få instrumenter som er i bruk av gangen. For blant komponistens mange blendende musikalske evner, var en av dem å skrive for ballett og film.

Romeo og Julie står som symbolet for en dyp, edel og grenseløs kjærlighet. Prokofjev har maktet å fylle disse tragiske elskende med et så sterkt og varmt musikalsk liv at de står frem for oss i all sin romantiske skjønnhet: «For never was a story of more woe Than this of Juliet and her Romeo».

Thomas Ramstad

*Tung Chieh-Chuang
Foto: Harald Hoffmann*

TUNG-CHIEH CHUANG

Dette er en dirigent med et stort musikalsk overskudd, en smilende imøtekommenhet overfor orkesteret og en god porsjon humor. Han vant den berømte Malko-konkurransen for dirigenter i København i 2015. En del av premien var konserter med en rekke europeiske orkestre, og Tung-Chieh Chuang fikk det travelt med å dirigere. Som han sa i et intervju etter konkurransen: «En dirigent skal ha mange egenskaper; gode ører, lederevner, musikalitet, ja, listen kunne fortsette i det uendelige. Men mest av alt skal dirigenter inspirere. Enhver dirigent gjør det på forskjellig måte, alt etter personlighet, og faktisk forandrer jeg meg selv fra orkester til orkester. Å dirigere er som en blind date; hvis man vil oppnå et godt kunstnerisk resultat, så må begge parter tilpasse seg for at finne den perfekte balansen»

Nå har Chuang engasjementer som strekker seg langt ut over konkurransen, hvilket betyr et tett pakket program for den taiwanske dirigenten. Denne sesongen dirigerer han BBC Symphony Orchestra, Helsinki-filharmoniske og Oslo-filharmonien, blant flere.

Chuanger utdannet fra det prestisjetunge Curtis Institute i USA og fra Hochschule für Musik i Weimar. Foruten Malko-konkurransen er han også prisvinner i en annen tungvekt; Den internasjonale Sir George Solti dirigentkonkurranse.

Christoffer Sundqvist
Foto: Linda Tallroth-Paananen

CHRISTOFFER SUNDQVIST

Han er født i Sverige i 1978 og bosatt i Helsingfors. Christoffer Sundqvist startet sine klarinettstudier ved Jakobstads Musikkonservatorium, og tok diplomeksamen ved Sibelius-akademiet i 2002. Han fortsatte sin skoleing ved musikkhøgskolen i Basel. Sundqvist var prisvinner i Crusell-klarinettkonkurransen i 2002. Han innehar også to EMMA-priser for beste klassiske plateinnspillinger, blant annet for Louis Spohrs fire klarinettkonserter med NDR Hannover i 2017. I 2004 var Sundqvist Sveriges Radios «Årets debutant»-profil.

Han har vært solist med flere finske og svenske symfoniorkestre, og med BBC Symphony Orchestra og Luzern Symfoniorkester. I mai 2008 utfremførte han Magnus Lindbergs Trio for klarinett, cello og piano i Helsingfors. Han har også premiert Erkki-Sven Tüürs klarinettkonsert Peregrinus sammen med Finland Radios Symfoniorkester, der Sundqvist er orkesterets soloklarinettist. Han er kunstnerisk leder for Jakobstads Sinfonietta og deler det kunstneriske ansvaret for RUSK-festivalen i Jakobstad med komponisten Sebastian Fagerlund

NESTE KONSERT

OLAVSHALLEN 22. NOVEMBER KL. 19.30

FRA DEN NYE VERDEN

Dirigent Han-Na Chang
Solist Marita Sølberg, sopran

R. Strauss Till Eulenspiegel og Vier letzte Lieder
Dvorak Symfoni nr. 9, fra den nye verden

Mat & Musikk

Mat & Musikk på
To rom og kjøkken kl. 17.00

BARNAS JULEKONSERT

«THE SNOWMAN»

Filmvisning med levende orkestermusikk

OLAVSHALLEN 14. DESEMBER KL. 18.00

«The Snowman» er skrevet av Raymond Briggs

Regi: Dianne Jackson, Jimmy T. Murakami. **Musikk:** Howard Blake

Dirigent: Torodd Wigum

 BARN & UNGE

Original illustrasjon Raymond Briggs/by courtesy of Snowman Enterprises Ltd., London

TRONDHEIM
SYMFONIORKESTER
& OPERA

KLASSISK JULEKONSERT

OLAVSHALLEN 12. & 13. DESEMBER KL. 18.00

Trondheim Symfoniorkester med dirigent Torodd Wigum og gjester

MARJA FJELLHEIM
MORTENSSON

med Frode Fjellheim på piano

GUNNHILD SUNDLI

NIDAROSDOMENS
JENTEKOR

med kordirigent Anita Brevik

www.tso.no

Billetter kjøpes i Olavshallens billettluke, infoskranken på Trondheim Torg, eventim.no og tso.no

I SAMARBEID MED

Danske Bank